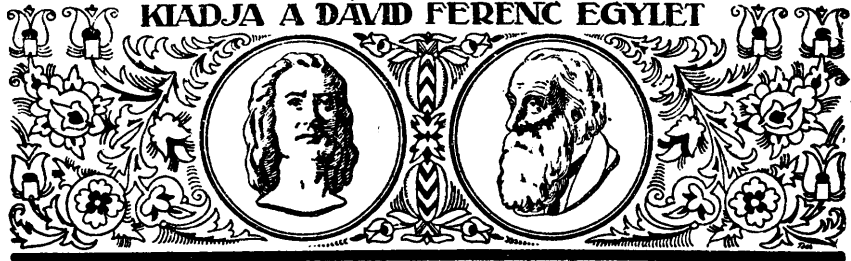

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE
KIADJA A DÁVID FERENC EGYLET

Alapította: Dr. BOROS GYÖRGY.

Meghívó

a Dávid Ferenc-Egylet közgyűlésére nov. 7-én.

Tisztelt és szeretett tagtársaim. Közeleg a kedvező alkalom, hogy tagtársaimat újból személyesen üdvözölhessem. Szeretném, ha tagtársaim megéreznek, mennyire igaz örömet okoz ez nekem. Szeretném, ha önök mindnyájan szentelnének nekem, vagyis az elnökségem alatti Egyletnek egy pár percet.

Személyes jelenlétüket óhajtom és kérem. De kérem azokat, akik nem jöhetnek el személyesen, mutassák meg jóakarataikat azzal, hogy legyenek örökös alapító tagok.

Kérem a fiókegyletek elnökeit, illetve titkárait, hogy minél előbb küldjék be a főtitkárhoz évi jelentésüket.

Remélem, hogy a Nőszövetségekről is kapunk elszámolást.

Szállja meg a tagjainkat a buzgóság és a szeretet hatalma s cselekedjenek mindnyájunk előtt kedves dolgot.

Kolozsvár, 1925. évi szept. hó 29.

Kéri és várja

Br. PETRICHEVICH-HORVÁTH KÁLMÁN
elnök.

A lelkeszi továbbképző.

Egy angol nyelvű füzetben olvasom: „Wells H. G. amerikai történetíró „A történelem körvonalai“ című nagy művének záró fejezetében leírja azokat az állapotokat, amelyekben ma élünk s a jelen nemzedékre nézve ezeket a feltűnő kifejezéseket használja: Egy nemzedék az újranvelődés, vagy összeomlás választójánál. A sok nyomasztó szükség mellett — mondja —, mindenek mögött ott áll mindnyájunkra az újranvelődés szüksége. Nem lehet egy jobb világ alapköveit — amelyben a jogtalanságot, önző versenyt és háborút igazságosság, cooperatio és béke váltja fel — lerakni addig, amíg meg nem győztük az embereket arról, hogy sok fontos dologra nézve gondolkozásukat meg kell változtatniok. A fejtegetés követése, mely elsősorban a tudományos vizsgálódás eredményeinek humanizálását, másodsorban az élet alapértékeinek újrabecslését s harmadszor az emberi természet lehetőségeiről való felfogásunk revideálását kívánja — messze vezetne.“

Kérem, mi az, ami az ember körül történő dolgoknak magyarázatát adja? Ez a vallás volt a multban s e feladat a vallásé a jelenben. A hibás vágányra tévedt kultúra véres eredményei kiáltanak a vallás apostolaiért s kérik a lelkek meggyógyítását. És honnan veszik az apostolok a szív szeretetének azt a bőségét, a lélek világosságának azt a fényét, amire a jelennek szüksége van? Honnan nyerik azt a lelket, melyben a szenvedély szeretetté, a gyengeség erővé s a pusztulás életté alakul át?

A szívek megtisztításának s a lelkek megtermékenyítésének szüksége s a hivatással járó, Isten és a történelem előtti felelősség érzete gyűjtötte össze az unitárius gyülekezetek lelkeszeit szeptember 1., 2. és 3. napjaira Székelykeresztúrra továbbképző tanfolyamra. Hogy kik és miről beszéltek Székelykeresztúron, azt az Unitárius Közlöny felsorolta két megelőző számában. Ma megállapíthatjuk, hogy a gondosan összeállított sörrend eleitől végig betartatott, sőt itt-ott tanulságos eszmékkel bővült. Ezért az elnökséget elismerés illeti. Az előadásokat élettapasztalatok tették tanulságosakká, néhány közülük a tudományos kritikát is kiállja s egy-kettő a tudományos megalapozottság mellett szárnyal is. Ez az előadók érdeme. A hallgatóság a másfél óráig tartó előadásokat is mohón veszi be. Ennek a hallgatóságnak érdeme a legérdekesebbet feltálni. A három napi tartozkodást a kereszturi iskola és tanárai tették kellemessé. Ezért mindnyájan köszönettel tartozunk.

Az emberiség megváltásának munkája közben sem szabad elfelednünk: *Suprema lex salus rei publicae*. Hogy történelmi egyházunk keretei között kell felismerjük és teljesítsük azt a feladatot, melyet a jelen vállunkra helyez. Először látnunk kell az emberiség újranvelődésének nagy munkájában az unitárius kereszténység hivatását és szerepét. Az új kornak új tömlőre van szüksége. A gyülekezeti kereteket kell kiépítenünk. Igazi keresztény gyülekezetek és a bibliai jó pásztorok tudják a célt szolgálni. Olyan szegények vagyunk, hogy elveszíteni valónk semmi sincsen. Jövő-

ben a továbbképzés konkrétebb célokat szolgálhat, akkor az előadások céltudatosabbakká s az egész eredmény még valószínűsőbbá lesz.

Hajtsuk meg megegyeszer az elismerés lobogóját azok előtt, akik ez uton a sikerült lépést megtették. *K. S.*

.....

A kötelességtudás áldozata.

(*Gálfalvi Kálmán 1882-1925.*)

E helyen sokszor emlékezünk meg kiváló emberekről, kik hivatásuk közben embertársaik érdekét a maguké fölé helyezték s életükkel és tetteikkel unitárius egyházunk javát, előmenetelét munkálták.

Ezek sorába tartozott *Gálfalvi Kálmán* is, foglalkozására CFR főmozdonyvezető s brassói egyházközségünk derék, buzgó presbitere.

Rangja és állása nem volt oly magas, hogy tömegek életét kormányozhatta volna, de napról-napra százak és ezrek élete fölött példaadólag őrködött, midőn a vasparipával gondosan száguldott. A polgári életben egyszerű helyet foglalt el, de szaktudása, komoly hivatásérzete és kötelességtudása pályáján a legelsők közé emelte. Nevét a hir nem hordta szárnyon, mert egyszerű foglalkozásban akármilyen kiváló legyen is valaki, aránylag szűk körben marad; de kartársai és főlebbvalói elismerését és becsülését mindig kiüntető módon élvezte. Tetteiről életében nem irtak legendákat az ujságok, de a veszedelem pillanatában, a halál torkában, élete önfeláldozásával a legnagyobb legendás tettet vitte véghez: egy egész vonat személyzetének és utasainak életét úgy mentette meg, hogy még sebesülés sem történt — de ő maga meghalt a férfikor legsebbebb idején, 43 éves korban.

A kötelességtudás áldozata lett. Méltó, hogy nevét legalább e szerény helyen feljegyezzük s emlékét példaadásul a helyénmaradó, kötelességet utolsó lehelletéig teljesítő, római őrtálló katona emléke mellé állítsuk.

Miért?... Augusztus 25-én este — valószínűleg egész Erdélyben — óriási szélvihar dühöngött, félelmetesen cikázó villámtól kísérve. A koromsötét éjszakában a Brassó felé igyekező vonat Földvárról Botfalú felé elindult, amikor a botfalui pályaudvaron a szolgálat gondatlanságából szabadon és fékezetlenül álló egy teherkocsit a szélvihar megragadja s fokozódó erővel félelmesen viszi szembe az utasokkal megtömött vonatnak, mely rendes menetsebességben halad. A két állomás közötti vonal közepe táján a mozdonyon a rémes idő miatt most még jobban figyelő *Gálfalvi Kálmán* a villámlás fényében hirtelen észreveszi, hogy vonat rohan vele szembe. Nem gondol menekülésre, nem félti a saját életét. Ő szolgálatban van, ő esküt tett, neki tudni kell kötelességét. Csak annyi ideje van, hogy a mit sem sejtő fűtőnek erélyesen odaszóljon: „fogózz meg“ s ő maga gyorsan lefékezi a vonatot s erősen tartja kezét a féken, midőn a következő pillanatban az összeütkö-

zés megtörténik, a teherkocsi felső része pozdorjává törik, de tengelye elhajlik, kereke befuródik a még mozgásban levő mozdony alá, megbillenti a magas súlyponttal bíró hatalmas alkotást s a mozdony hirtelen lefordul a pályáról. A vonaton mindenki sértetlen marad, a még elég korán történt és jól sikerült fékezés folytán az utasok csak nagyobb rázkódást éreznek, mert a mindig gondos, mindig figyelmes, kötelességtudó, százak életét mentő Gálfalvi Kálmán, bár géprészekről átszurva, forró víztől összeégetve, de a felborult mozdonyon is helyén van... s ő egyedül halott.

Megfagy a vér ereinkben, midőn fájdalmasan kérdezzük, mikor lesz már vége a sok felületességből származó sok emberhalálnak? Meddig szedi még áldozatát a szolgálati könnyelműség és gondatlanság, mely rendszeresen a legjobbakat kéri áldozatul?... A kérdésre nincs felelet. Az alvó lelkiismerethez az ártatlan vérébresztő szava sem jut el. Fájdalom, áldozatok vannak és lesznek...

A temetés augusztus hó 28-án volt olyan részvét mellett, milyent Brassó rég az ideje nem látott. Az egyházi szertartás után a szónokok egész sora vonult fel a koporsó mellett, hogy a kötelességteljesítés vértanuját és az önfeláldozás egy újabb tragikus hőseit méltó szavakkal bucsztassa.

Az óriási tömegben, messze földről is eljött nagyszámu karfárstól körülvéve, a koporsó mellett két sáppadt arcu, megtört lény könnyezett: özvegye és egyetlen testvére: Gálfalvi Sámuel székelykereszturi főgimnáziumunk kiváló igazgatója. Ők az igazi vesztesek.

Könnyes szemünk rájuk vetődik s mi az egyházi veszteséget is érezve, néma fájdalommal gondoljuk el, hogy a tőlünk örökre távozó, nemes lelkületű, egyházas érzületű, intelligens megjelenésű, társadalmilag is finom és művelt, kedves és derült kedélyű Gálfalvi Kálmán nem mindig virágos életutja egy szerény unitárius napi házból indult ki. Onnan hozta magával azt a lelkületet, melynél fogva a veszélyben is ő más nem lehetett, csak áldozat. E lelkületnél fogva volt az elsők között az egyházi kötelességek teljesítésében is, mely miatt soha panasz ajkán nem fakadt. Ezért volt az elsők között, mikor az építendő templomra kellett megajánlani, teljesítette itt is vállalt feladatát oly pontosan, mint kevesen rajta kívül. Ezért volt hitében erős és buzgó, vallásához hű, egyházához ragaszkodó, a terhek hordozásában példaadó, soha nem zugoló, a szolgálatban önfeláldozó. Hisszük, hogy amidőn elvesztette életét azért, hogy annyi szülőnek, gyermeknek, testvérnek könnyei meg ne erjedjenek: megtalálta azt megdicsőült lelke állandó örömében.

Szép életének drága emléke legyen örökké áldott! Kovács Lajos.

.....

Köszönetnyilvánítás. Nem mulaszthatom el megemlést annak, hogy a püspöki vizsgálószerk ittjártakor két hívem, id. Tóth Jánosné és Tóth Kálmánné egy urasztali és egy zöld bársony éneklőterítőt is ajándékozott 2064 leu értékben. Fogadják a nemeszövü adakozók az egyházközség nevében is hálás köszönetemet. *Benczédi Ferenc* lelkész.

NŐK VILÁGA.

Célnál.

(Arad, 1925. aug. 12.)

Tipegve jő. Leül meliém a padra.
Én olvasok s nem látom őt;
Csak nézi-nézi csöndesen
A sok jövő-me.őt.
És ölpillantok egyszer
Mély kékszemmel találkozom,
Óreg anyóka... Istenem! Ugy rácsodál-
[kozom.

Arca már csupa vén redő,
De kékszeme, óh, az csodás!...
Benne (tán égi gondolattól)
Ragyogó ifju lobogás.

Beszélni kezd, mint régi ismerőssel:
„Nehéz sort értem, asszonyom!
Tizenkét gyermek anyja voltam
S tizedet temettem egykoron.
Jó urammal mi egyek voltunk,
Már nyugszik ő is csöndesen...
Két drága hősöm, kutona jiam
Sirattam el keservesen.
Kiállottam. Most dúsnak érzem

Kifosztott szegénységemet,
Legyen hála az Urnak érte,
Hogy lélkemet nem törte meg.
Mert dús vagyok hálaadásban
Istennek élek egyedül.
Az emberektől mit se várok
S a bánat így már elkerül.“
— Köszönt s már indult is.

Rajongó kékszeme
Szívemnek mélyire
Hő vágyat olt bele.

Névtelen hősök, Isten regimentje:
Ti fehér léleklobogók!
Földi salaktól így megtisztulva,
Ti, ti vagytok a boldogok.

Utána néztek meghatottan
S szemem az égre emelem:
Míg magadhoz szólitasz Uram!
Pár ilyen évet adj nekem.

ÜRMÖSI KÁROLYNÉ.

Felhívás

az összes unitárius nőszövetségekhez.

Kedves amerikai vendégünk: Mrs. St. John látogatása idején kifejezésre juttatta azon — minket, itteni unitárius nőket — kitüntető óhaját, hogy szeretne bővebbet tudni felőlünk.

E célból nagyon kérjük összes Nőszövetségeinket, hogy a következő kérdésekre pontos válaszukat az őszi Főtanács ideje előtt beküldeni sziveskedjenek, hogy erről a közgyűlésen jelentést tehesünk:

1. Hány tagja van Nőszövetségüknek?
 2. Kik a vezetői. (Elnök, titkár, jegyző, pénztárnok)?
 3. Mi a munkaköre a Nőszövetségnek?
 4. Mikor, hol, milyen időközönként jönnek össze?
 5. Eddigi munkásságuk célja és eredménye?
 6. Mennyi az évi tagdíj?
 7. Kit jelölnek meg, mint állandó levelezőt a központtal?
- Kolozsvár, 1925. szeptember 17.

A kolozsvári „Unitárius Nőszövetsége“ választmánya nevében hitrokoni szeretettel:

Dr. Boros Györgyné

a kolozsvári „Unitárius Nőszövetsége“
ügyvezető alelnöke.

Ürmösi Károlyné

főtitkár.

Tudósítás Marosvásárhelyről.

Szép és impozáns ünnepségek keretében zajlott le városunkban Dr. Boros György egyh. főjegyző látogatása. Nem feladatom erről részletesen beszámolni, hanem az ezzel kapcsolatosan történt és bennünket asszonyokat közelebbről érintő és érdeklő dolgokról kívánok szólni.

Aug. hó 31-én délelőtt gyűlést tartottunk az imaházban Dr. Boros György, Halmágyi János és Ürmössy József urak jelenlétében. Dr. Boros György üdvözli a jelenlevőket és köszönetét fejezi ki a vidékről bejött tiszteletes asszonyoknak, tanítónéknak, s általában a hölgyeknek, hogy oly szép számban megjelentek. Ezek után rátér a gyűlés tulajdonképeni céljának ismertetésére; lelkes és meggyőző szavakkal ecsetelve annak a szükségességét; hogy a nők minden egyházi mozgalomban részt vegyenek és ott ahol a helyzet úgy kívánja segítségére siessenek a magyar szónak, a felekezeti iskolának. És hogy tevékenységük szét ne forgácsolódjék, hogy mindenben egységesen járhassanak el, megalakítottnak jelenti ki, a Dávid Ferenc Egylet keretén belül működő maroskőri Unitárius Nők Szövetségét, s felhívja a hölgyeket, hogy ezenkívül minden városban és faluban alakítsák meg külön-külön az Unit. Nők Szövetségét. Halmágyi János esperes felolvassa a vezetőségre ajánlott hölgyek névsorát, mely szerint megválasztanak:

Elnöknek: Dr. Sárkány Miklósné,

Aelnököknek: Farkas Albertné, K. Nagy Árpádné, Mikó Lászlóné,

Titkárnak: Dr. Kerekes Istvánné,

Jegyzőnek: Dr. Mán Sándorné,

Pénztárnoknak: Zsakó Kálmánné,

Választmányi tagoknak: Özv. Pálffy Ferencné, Ádám Mihályné, Halmágyi Jánosné, Pethő Kálmánné, Keresztesi Dénesné, Herszényi Zoltánné, Platz Ferencné, Bedő Árpádné, Gál Elekné és Török Elekné urasszonyokat.

A gyűlés a jelölteket egyhangulag ellogadta.

Midőn eme megalakulásról beszámolunk, nem mulaszthatjuk el megemlékezni a Dávid Ferenc Egylet keretein belül és azzal karöltve itt helyben eddig is működött Nők Szövetségének három évi eredményes szép munkájáról. Dr. Sárkány Miklósné vezetésével igen kedves, jól sikerült ünnepélyeknek a rendezője volt, a D. F. E. megalakulása 1922. június 4. óta. Első felolvasó ülését ugyanez év okt. 1-én tartotta, s nemsokára azután szomorú kötelességet teljesített a D. F. E. elhunyt elnöke Csongvay Lajos ügyvéd iránt érzett kegyeletes háláját róttá le 1922 november hó 5-én tartott felolvasó ülésén. Dr. Sárkány Miklósné szép megnyitójában méltányolta az elhunyt érdemeit és kifejezésre juttatta az egylet elévülhetetlen örök háláját. Ezen felolvasó ülésen az egylet egyhangulag Dr. Sárkány Miklósné urasszonyt bízta meg az elnökséggel. Ugyanezen évben még jól sikerült Petőfi-ünnepélyt rendezett, a halhatatlan költő születésének 100 éves évfordulója alkalmával. 1923-ban jan. 6-án indult meg az egyleti munka, amikor a Nők Szövetsége az

unitárius tanulók részére szeretetadományok kiosztásával mesedelutánt rendezett. Felolvasó ünnepség tartatott még febr. 2, márc. 3, ápr. 8, nov. 4 és dec. 2-án. 1924-ben a nők lelkes buzgósága folytán az egyleti működés jan. 4-én indult meg, a szeretet ünnepélyel. Egyleti ünnepélyek rendezettek még: febr. 3, márc. 9, ápr. 6, okt. 6. és nov. 2-án. Ezen ünnepélyek közül legkiemelkedőbb volt a szeretet ünnepélyen kívül a „Jóltevők ünnepe“ nov. 2-án, amikor Rédiger Géza lelkes, Derzsi János és Derzsi Biás István jóltevőkről tartott emlékbeszédet. A jelen év azonban, 1925. az egyleti élet szempontjából a legtartalmasabb. Jan. 4-én mesedelután és szeretetünnepély a nők tevékenysége folytán a szokott szép sikerrel. Március hó 1-én felolvasó ünnepély. Április hó 19-én Jókai-ünnepély. Dr. Sárkány Miklósné megnyitójával, Rédiger Géza lelkes emlékbeszédével, számos szavalat és énekszámmal. Junius 7-én Kriza ünnepély. Aug. 30-án a püspöki vizitációval kapcsolatosan rendezett műsoros ünnepély a ref. Kollégium dísztermében, szép erkölcsi és anyagi sikerrel, amennyiben persely-adományból kettőezerkettőszázötvenegy lei volt a tiszta bevétel az építendő templom javára. A Nők Szövetsége gyűjtésének köszönhetjük az imaház új függönyeit is; a gyűjtés eredménye egyezerkettőszázharminc lei. A függönyöket megvarrta Zsakó Kálmánné urasszony, fogadja ezuton is hálás köszönetünket érte. Röviden számoltunk be három év szorgalmas munkájáról, de még nem mondottunk el mindent. Most, midőn nemsokára már nyilvánosan is megalakítjuk a helybeli Unitárius Nők Szövetségét, legelőször is el nem muló hálánk és köszönetünket fejezzük ki a vezetőknek. Kívánjuk, hogy áldásos működésüket tovább folytatva, hasznára váljon munkájuk a köznek, az unitárius szellem fejlődésének és erősödésének! Isten áldása legyen rajtuk és munkájukon! Marosvásárhelyen, 1925. szept. 14-én.

Dr. Kerekes Istvánné,

Dan-e minden unitárius községben és városi gyülekezetben Nőszövetségünk?

Felteszem a kérdést s szeretném, ha az lehetne rá a felelet, hogy van. Azonban még ma sem mondhatjuk el ezt s ezért még ma is tárgyalnunk kell, hogy mi a jelentősége a Nőszövetségének falun és városon is.

Mi az oka annak, hogy még nem alakítottak mindenütt Nőszövetségét? Körülbelül az, hogy a faluk és városok intelligens női nem ébredtek tudatára, milyen nagyjelentőségű egyházi életünkre nézve, hogy unitárius nőink együtt egyesületi életet éljenek.

Tizennégy-tizenöt éve, hogy Homoródszentpálen indítványoztam a Nőszövetségének megalakítását s ennyi ideig vezettem. Akkor még csak két községben volt az udvarhelyi körben nőegylet, Homoródalmáson Ajtai Jánosné, Karácsonyfalván Demeter Dénesné papnétársaim vezetése alatt és az ők buzdításukra alakítottam meg én is községünkben. Legkedvesebb témánk volt találkozásunkkor, amire mindig szívesen visszagondolok, nőegyleteink.

Ezt nem azért írom, mintha a magunk munkáját ki akarnám emelni, hiszen 14—15 évvel ezelőtt csak úgy sejtettük, hogy a nőegylet munkálkodása falun is nagyjelentőségű lehet. Ilyenszerű sejtések között indultam el az egyesületi munka vezetésére. Ez buzdítás lehet azon papnétársaimnak, kik talán félnek is az egyesületi munka megkezdésétől. Tapasztalatból mondhatom, hogy nem kell félni e munkától. Csak egyszer legyen megalakítva a Nőkszövetség, a *szeretet* érzése többi asszonytársainkhoz mindig rávezérel a helyes utra. Különben is ma már részletes utasítással szolgálnak kolozsvári vezetőségünk és vidéki régebb működő nőegyleteink vezetői is, csak hozzájuk kell fordulni.

Célunk: tudatára ébreszteni nőinket, hogy mint nők, milyen nagy szellemi értéket képviselnek egyházi életünkben, mert mi vagyunk hivatva arra, hogy elősegítsük az egyházas közszellem feltrissülését.

A Nőkszövetségében beszélhetjük meg egymás között legbensőségesebben, hogy lehetünk jó anyák és jó feleségek; hogyan javíthatjuk meg a mai közerkölcsseiben oly romlott társadalmat.

Ezek mind olyan szép, nagy és szent célok, melyek megvalósulásáért szeretném fenti kérdéseimre azt a választ kapni: igenis minden unitárius községben és városi gyülekezetben meg van alakítva a Nőkszövetség és fenti magasztos célokat tartva szemelőtt, munkálkodik.

Ürmösi Józsefné.

A homoródszentpáli unitárius nőegylet szept. 6-án nagy-szabású összejövetelt tartott a népház nagytermében, Az összejövetelt Bencze Gáborné elnöknő imádságával kezdtük. Azután Ürmösi Józsefné tartott rövid beszédet a vizontlátás öröme. Megemlítette, hogy a kolozsvári nőegyesületek épen most Cantacuzino herceg-asszony felhívására készülnek válaszolni, hogy feltárják a magyar gyermeket és családot ért sérelmeket. Ezután Bencze Gáborné olvasott fel a „Magyar nép“-ből egy elbeszélést és több népies adomát és Szabó Józsefné ügyes székely asszony egy novellát. Végül kedélyes beszélgetés után szétoszlott a társaság. *(Jelenvolt.)*

.....

A szováti unitárius templom falfestményei.

Ritka nevezetes emlékekkel gyarapította egyháztörténeti kincseinket két buzgó egyházi belsőemberünk. *Antonya* Mihály szováti unitárius papunk ősrégi *szováti* templomunkban a falak javítása közben falfestményeket fedezett föl. A leletről rögtön jelentést tett a Főhatóságnak s táviratilag értesítette Kelemen Lajos tanár levéltárost is, aki Szováti történetével ismerős. Ő a Főhatóság megbízásából kiszállott s az 1300-as évek első felében épült templomban *Antonya* Mihály és hasonló nevű fia, valamint *Bede* *Emil* tanuló segítségével a szószékkel szemben levő déli templomfalon két képet talált. Majd távozása után a javítási munkálatok folytatása közben az északi falon az eddigieknél még nagyobb szabású falképre bukantak. *Antonya* Mihály ekkor újra rögtön személyesen leutazott Kolozsvárra s most már *Tóth* István festőművész, rajztanárunk ki-

ment Szovátra és háromnapig megfeszített munkával két alkalommal a képekről pontos körvonalmásolatokat, u. n. pazrajzokat vett föl és azokat le is festette.

Nem lehetünk eléggé hálásak a képek fölfedezőjének és lefestőjének, mert tettükkel egy rendkívül ritka és nagyértékű műkincset mentettek meg a nyomtalan elpusztulástól.

Régi templomainkban nem ritkaság, hogy a százados mészből vagy esetleg vakolatrétegek alatt a középkori festőművészet egy-egy érdekes emléke lappang. Ilyenek vannak 1419-ből *székelyderzsi* templomunkban, ilyenek voltak *homoródszentmártoni*, *nagyajtai sepsikilyéni* és *nyárádszentlászlói* (1497—98.) templomainkban. Ezeket le is festették. Ezeknek kívül még néhányban találtak részleteket vagy nyomokat, de a legtöbb helyen az emberek hozzá nem értése miatt azok megsemmisültek. Minden ilyen festmény elpusztulása régi művészetünk eléggé meg nem siratható kára s mindenik megmentése örök érdem és szolgálata a magyar művészettörténet javára.

Ezt a szolgálatot tette most a szováti emlékek megmentésével Antonya Mihály és Tóth István nekünk és a művészettörténetnek.

A templom a kihalt *Suky*-család kegyuri temploma volt s már 1348-ból egy oklevél említi, hogy Alsó- és Felsőszovát határa rajta megy át. A festményeket is kétségtelenül a Sukyak készítették. Akkor a templom természetesen katolikus templom volt s a képeken látható jelvények, a kehely, a hármaspápai korona, róm. kath. szerzetesi ruházatok stb. mind ezt mutatják. De ugyanezek elárulják a festmények korát is.

Az előbb talált kisebb, töredékes festmények a XIV. század végéről, vagy a XV. sz. elejéről valók. Ezek egyike a *halott Jézust ölében sirató Máriát* ábrázolja (Pieta) s mellette egy rongált képrészlet, valószínűleg a *megdicsőült Jézust*. Ennél sokkal nagyobb szerű azonban az északi fal falképmaradványa, mely a *föltámadást* és *megdicsőülést* tartotta fönn s közel száz alakjával egyike a legnagyobb szabású és legszebb ilyenemű erdélyi műveknek. Ez a kép körülbelül a Mátyás király idejéből való s mintegy 450 éves. Sajnos, az egészét bevakolása idején, ezelőtt mintegy 300—350 évvel annyira össze-vissza csákányozták s színei annyira elfakultak, hogy fenntartása lehetetlen volt s lerajzolásuk és lefestésük után kénytelenek voltak bevakoltatni. Azonban ez előtt oly pontos másolatok készültek róla, hogy azok alapján akár az egészét újra meg lehetne festetni. A két régebbi töredéket pedig meg is hagyják s azok így ritka érdekes látványok lesznek a hatszázados templomnak.

Midőn a fölfedezőnek és a festőnek itt, a nyilvánosság előtt is lerójuk hálánkat és kifejezzük nagybecsű kulturszolgálatukért meleg köszönetünket, ezt azzal az óhajjal tesszük, hogy bár minden régi templomunk javításánál ily körülmények között és lelkiismeretes pappal s oly odaadó, szolgálatkész művésszel találkoznánk, mint most Szováton. Munkásságuk eredménye egy nagybecsű művészeti kincs. De kincs példájuk is. Isten áldja meg egyházunkat sok ilyen művészi és emberi értékkel.

K. L.

Missziói munka.

A nyáron szülőfalumban tartózkodva s onnan járva el egyházunk egyes vidékeire, köreibe, egyházközségeibe, a legnagyobb örömmel állapítottam meg, hogy a legtöbb helyen nemcsak érzik a hivatásos élet szükségét, hanem neki is fogtak a legjobb akarattal a népművelés fáradságos, de fölemelő munkájának.

A kereszturkőri missziói tevékenység látszik olyannak, amely kevés módosítással, illetőleg a központi missziói szervnek a bevonásával a legsikeresebb valláserkölcsi munkát és legmaradandóbb hatást biztosíthatná.

Az a legkönnyebb és a legtermészetesebb, hogy ha 5—6 szomszédos egyházközség belső- és esetleg némely világi emberei (férfi és nő) egymás után következő bizonyos vasárnapokon istentisztelettel egybekötött templomi ünnepélyeket rendez s ezzel kapcsolatban keblitanácsokat tart.

Siménfalván a legutóbbi ilyen ünnepségen voltam jelen, ahol áhitatos és magasztos istentiszteletben volt részünk s egyéb gyönyörködtető számok mellett egy mindenkit megragadó felolvasást hallottunk a házasságról.

Presbiter fiaíai is megnyilatkoztak s mikor eltávoztunk, az volt az érzetünk, hogy a testvéries érzésben, az egyház szeretetében, a valláserkölcsi élet értékelésében gyarapodtunk.

Megelőzőleg is hallottam, akkor is láttam s természetesnek is tartom, hogy hiveinkre az ilyen összejövetelek a legjobb hatással vannak. A templom megtelik, de a tele templomban a szív is megtelik szent érzeményekkel, a bizalom is visszazáll a lélekbe s a hit is megerősödik az ember bensejében. Hiveink nagy tömegében ma is inogvan a jóakarát, a jó érzés, a remény, a hit és a szeretet. Csak a durva világ ijesztette meg, de a biztatásra újból felmelegednek és nekibátorodnak az életnek. Nem is lehet ez másképen. A mi erdélyi magyarságunk évszázadokon át szivta magába az emberséges tanításokat s gyakorolta a jóakaratot másokkal szemben. Mi unitáriusok különösen úgy alakultunk ki, hogy hiveink lakóhelyeiken egymás támogatásában forgolódták s a jóbaráti és testvéri érzést ápolgatták.

Most már ez a nép — átesve a háborút követő sok csalódáson és felismerve egyházában az őt szülői aggodalommal és gondoskodással támogató intézményt — lassanként visszakapja régi bizalmát és maga is a tevékenykedő, az áldozó táborba áll.

Kicsiny dolog, de felemlitem, hogy a múlt nyáron Kismede-séren prédikáltam az erdő szélére épített vadregényes kicsiny templomunkban. A templom igen szomorú állapotban volt s kértem hiveinket a rendbeszedésére. Szándékukban is volt s meg is ígérték. Egyszermind azt is mondták, hogy mikor újból odamegyek, akkor már készen lesz. A nyáron a szépen rendbehozott templomban templomoztunk. Együtt adtunk hálát az Istennek s boldogságukból csak az hiányzott, hogy nincsen iskolájuk és kifejezték,

hogy erejükön felül is segítenék egyházunkat, ha egy unitárius iskolát kaphatnának.

Szolgatársaim és hiveink! Fogjunk össze és találjunk egymásra egész egyházunk minden községében! Előljáró és vezetett szolgálja az Urat és szolgálja azt a szellemet, azt a hivatást — és így töltse be a küldetést (misszió) — melyre mindannyiunkat s minket mint egyházat és népet az Isten elküldött, kiválasztott. Az egyes körökből és körletekből a Főtanács előtt a múlt évi munkáról az értesítést várom.

K. E.

Teol. Akadémiai megnyitó. Teol. Akadémiánk megnyitója a főt. Püspök ur jelenlétében 1925. szeptember 30-án volt. Ünneplés imát dr. Boros György főjegyző-tanár mondott. Dr. Kiss Elek dékán rámutatott arra a hivatásra, mely a mi Magyar Unitárius Egyházunkra s ennek kebelében különösen a Teol. Akadémiára vár, A hallgatókkal hivatásos feladatukat iparkodott megértetni s Isten áldását kérte a tanárok és hallgatók közös, lelkes munkájára. Dr. Várady Aurél isk. f. ü. gondnok szintén e nemből beszélt s főt. Püspök ur atyai és főpásztori intelmeit mondta el a hallgatókhoz.

Lelkésznövendékeink segítése. Már említettük Keresztesi Dénes 10.000 leus alapítványát, a nyikóvidéki ifjuság 500 leus adományát s most tisztelettel és hálás köszönetünk kifejezése mellett adjuk tudtul, hogy a bágyoni unitárius egyházközség 2415'25, az alsószentmihályi pedig 1213'50 leu adománnyal járult hozzá Teol. Akad. ifjaink segélyezéséhez. — Kérjük k. barátainkat, minél számosabban keressék fel az intézetünket hasonló szíves adománnyal.

Mindent az ifjuságért. Néhai Barabás Vilmostal szemben tanító-társai úgy fejezték ki megbecsülésüket, hogy gyermekei számára, hogy azok taníttatását némiképp megkönnyítsék, közel 6000 leut gyűjtöttek össze s adtak át az özvegynek. Igazi hálás köszönetet mondunk e nemes cselekedetért.

A legteljesebb román-magyar szótár.

Az impérium átvétele óta nagyon éreztük a hiányát egy tökéletes román-magyar szótárnak. A kedvező konjunktúra több szótárt vetett ugyan a könyvpiacra, egy minden tekintetben megfelelő mű azonban csak hosszú évek céltudatos program felé törekvő munkájának lehetett az eredménye s ezért érthető, hogy e régen várt szótár csak mostanában került napvilágra. A kitérő nyelvkönyveiről ismert nyelvész-tanár, dr. Cherestiesiu Victor szerkesztette e munkát dr. Ferenczi Miklós és Valentiny Antal egyetemi főkönyvtárosok és dr. Cherestiesiu Victorné közreműködésével.

Az új szótár a legnagyobb az összes eddig megjelentek közül, mert 1134 lapon több mint 35.000 szó jelentését dolgozza ki a legfinomabb jelentésárnyalatokig, gazdagon hozva mindenütt a román szólásmódokat is. A román és a magyar nyelv legteljesebb ismeretét árulja el e munka minden sora és mivel szigorúan követi

a Román Akadémia helyesírási szabályait, a legbővebb román helyesírási szótár is egyszersmind.

Mégsem a teljessége a legnagyobb erénye e szótárnak, hanem a szerkesztési módja. A szótárhoz szervesen kapcsolódó 208 lapos nyelvtan révén tökéletesítését jelenti az egész világon ismert és legjobbnak tartott Toussaint—Langenscheidt szótárak módszerének. A szókincs minden ragozható szavához egy-egy szám fűződik, amely rámutat a nyelvtan megfelelő példájára, hol az illető szó ragozása könnyen fellelhető. Azonfelül a szótárban utalások vezetnek rá a szavaknak a ragozás folyamán megváltozott alakjáról a törzsalakra, úgy hogy ilyképen e szótár a nyelvtanulás minden fokán a legmegbízhatóbb segédeszköznek bizonyul.

Mig az új szótár a fenti tulajdonságai folytán nemcsak a hazai, hanem a nemzetközi szótáriradalomnak is büszkeségére válik, nyomdatechnikai szempontból is eléri a békebeli legjobb kiállítású szótárak színvonalát. Az áttekinthetőséget különböző betűtípusok használása emeli, a hangsúly jelzésére pedig speciális aláhúzott betűk szolgálnak. A munka elkészítése ezért külön felszerelést igényelt a Corvin-nyomdától és kivitele méltán válik dicséretére Kahl-fürst Imre fiának, aki — mint a Corvin-nyomda társtulajdonosa — a szótár nyomtatását irányította.

A még csak nemrég megjelent művet a kultuszminisztérium nagyobb példányszám megrendelésével tüntette ki, a közoktatásügyi minisztérium pedig 421—1925. szám alatt úgy a szótárt, mint a nyelvtant a magyar iskolák részére segédkönyvekül approbálta. A magyar egyházak főhatóságai külön rendeleteikben hívták fel a lelkesí, tanári és tanítói kart ezen eddig egyedül approbált szótár beszerzésére.

A szótár bolti ára füzve 250, eredeti szép vászonkötésben 295 leu, a nyelvtané füzve 50 leu.

A munka kiadója, dr. Cherestiesiu Victor (Cluj, Str. Șt. O. Iosif No. 1.) a szótár árából az iskolák számára 25%-os kedvezményt és ezenfelül a tanulók részére az igazgatóságok jótállása mellett részletfizetési módozatot is nyújtott.

Örömmel hívjuk fel olvasóközönségünket, hogy e munkát saját érdekében beszeresse és ezáltal a szerzők alapos és pontos munkáját honorálva, őket a további munkára ösztönözze.

.....
Nyilvános köszönet. Az 1914/18-iki világháboruban hősi halált halt Török István földmives gazda és özvegye Márton Juliánna leánya: Török Juliánna a D. F. Nőegyletünk buzgó és áldozatkész tagja édes apja emlékére a recsenyédi unitárius templom számára egy díszes terítővel beterített urasztalt ajándékozott 4000 leu értékben. E kedves ajándékért az egyházközség nevében e helyen is köszönetet mondok. Legyen áldott a hős emléke és az ajándékozó élete. Legyen kedves ez áldozat az Ur előtt s a hivek előtt buzgító, irányító példa arra, hogy az elhunytak emlékét miképen lehet és kell maradandóvá tenni. — Recsenyéden, 1925. *Gál József* lelkész.

Egyházi és iskolai mozgalmak.

A püspöki vizsgálószerk látogatása a marosi egyházkörben. Mint már muít számunkban jeleztük, dr. Boros György egyh. főjegyző augusztus 16—31-ig püspöki vizsgálatot tartott a marosi egyházkör összes egyházközségeiben. Örömmel állapíthatjuk meg, hogy a vizsgálat mind a külső keretek, mind pedig a belső építés tekintetében kiváló sikerrel járt. A püspökhelyettest és kíséretét, kik közül ki kell emelnünk K. Nagy Árpád körü felügyelő-gondnokot, ki mindvégig odaadó buzgalommal vett részt a fáradságos munkában, mindenütt meleg szeretettel és ragaszkodással fogadták s utjában nem találkozott semmi lehangoló eseménnyel, ha csak azt nem tekintjük annak, hogy helyenkint a nép körében az alkohol feltünő rombo'ó hatását kellett tapasztalnia. A minden tekintetben eredményesnek mondható vizsgálatot augusztus 31-én Marosvásárhelyen egy értekezlet zárta be, hol a főjegyző úr először a városból és a vidékről egybegyűlt nagyszámu unitárius nő előtt fejtette ki a nők munkájának és közreműködésének az egyházi építő munkában való szükségességét. Majd a tanítókkal s végül a lelkészekkel tartott megbeszélést szerzett tapasztalatairól. Az értekezlet végén Halmágyi János körü esperes meleg szavakban fejezte ki elismerését a püspökhelyettes úrnak fáradságot nem ismerő lelkes munkájáért.

— ő —

Közyülésünk programját lapunk jövő számában fogjuk közölni. Egyttal már most értesítjük vidéki tagjainkat, hogy nov. 7-én este az unitárius kollégium tornatermében műsoros és táncsal egybekötött összejövetelt tervezünk, melyre a meghívók néhány nap mulva fognak kibocsáttatni.

GÁL JENŐ. Kövendi Gál Jenő ny. kir. táblai tanácselnök, az unitárius egyház főtanácsának és képviselőtanácsának tagja, a kolozsvári unitárius kollégium felügyelő-gondnoka, stb. életének 78-ik évében, f. év szeptember 5-én Tordán meghalt. Egy nagyértékű, mindig tiszteletet parancsoló, buzgó unitárius férfiu távozott el vele körünkből. Temetése Kövenden volt Ádámosi Gábor és Lőrinczi Dénes közreműködésével, Torda város és Aranyosvidék nagy részvéte mellett. Az egyház képviselőtében dr. Boros György főjegyző beszélt. Legyen áldott emlékezete néhai nagy unitáriusunknak.

Uj munkaterv. Lapunk jövő száma egész terjedelmében hozni fogja Kiss Károly vargyasi igazgató-tanító urnak felkérésünkre elkészített, nagy tapasztalatról és szakavatottságról tanuskodó munkatervét, amelynek bevezetése a D. F. Egylet működését egységessé és rendszeressé kívánja tenni minden egyházközségünkben. A figyelmet már előre felhívjuk e munkára s egyttal ezuton is kérjük a D. F. Egyletek vidéki vezetőit, hogy minél számosabban jelenjenek meg közgyülésünkön, hogy az uj munkaterv bevezetésének megbeszélése alapján már most, az őszi időszakban teljes erővel megindulhasson az egyesületi élet.

Péterfi Dénes-alap. A kolozsvári unitárius egyházközség f. év május 27-én tartott keblü tanácsának ülésén elhatározta, hogy

néhai, érdemekben gazdag lelkészének és kőri esperesének egy alapítvánnyal örök emléket állít. Az alapítványra a gyűjtés megindítottán, a következők adományoztak: Kolozsvári Unitárius Egyházközség 2000, Ferencz József püspök 300, Dr. Ferencz József gondnok 300, Nemes József alezredes 100, Özv. Farkas Vilmosné kereskedő 200, Farkas Gyula kereskedő 200, Farkas László kereskedő 200, Fekete Pál bankpénztáros 100, Dr. Gspann Károly kebli tanácsos 200, Müller Gyula kebli tanácsos 200, Müller Géza mérnök 100, Dr. Gyergyay Árpád kebli tanácsos 200, Türkössy Sámuel kebli tanácsos 100, Ormai Kálmán örökös kebli tanácsos 100, Albert Dénes kebli tanácsos 200, Dr. Lukácsi József kebli tanácsos 100, Dr. Csutak Mihály kebli tanácsos 100, Vári Albert kebli tanácsos 100, Gyulay Árpád kebli tanácsos 100, Kahlfürst Imre nyomdatulajdonos 100, Szentmiklósi Lászlóné 100, Dr. Anka Aurélné 100, Kauntz Józsefné 100, Özv. Györke Lajosné 100, Özv. Nyiredy Gézané 50, Ajtay János 20, Nanofszky György 10. Összesen 5.380 leu. — Az alapítvány célját és rendeltetését az egyházközség később fogja meghatározni. Tisztelettel felkérem Péterfi Dénes tanítványait, barátait, tisztelőit, akik az alapítványhoz még hozzá óhajtanak járulni, hogy adományaikat hozzám juttatni méltóztassanak: Hadházy Sándor, az unitárius egyház és a kolozsvári egyházközség pénztárnoka.

Az egyes körök levelezőitől rövid összefoglaló jelentést kérünk az illető körben végzett egyesületi munkáról, hogy a közgyűlésen beszámolhassunk.

Harangszentelés Ujszékelyen. Szép és lélekemelő, bensőségteljes ünnepe volt augusztus 30-án az ujszékelyi unitárius egyházközségnek. Ekkor szentelte fel az egyházközség szép és nagyszámu közönség jelenlétében az 1923. és 1924. évek folyamán szerzett két új harangját. Az ünnepélyen Istenhez emelő, áhitatos fölszentelő imát Katona Ferenc esperes, magasan szárnyaló, képekben és gondolatokban gazdag fölavató beszédet Csifó Salamon teol. akad. tanár tartott. Örökre feledhetetlen, megindítóan szép jelenet volt, amikor az ünnep szónoka a harangok zugása közben azokat megáldotta. Az ünnepélyen közreműködtek még az ujszékelyi unitárius férfi dalárda Bakó Lázár ny. tanító vezetése mellett, Lőrinczi N. tanítójelölt gyönyörű énekszólójával; Buzogány Elek lokodi unitárius tanító egy igen szép és hatásos melódrámát szavalt el orgonakiséret mellett. A harangszerzés történetét, valamint a hivek áldozatkészségét Máthé Sándor lelkész ismertette. A Mélt. és Főt. Püspök ur főpásztori áldását Dr. Elekes Domokos egyh. jogtanácsos olvasta fel a gyülekezetben. Az istentisztelet után pedig közébéd volt, amelyen számos pohárköszöntő hangzott el. Este 8 órai kezdettel pedig az ujszékelyi ifjuság szindarabos bált rendezett, amelyen előadta Gerő Károly „Vadgalamb“ c. 3 felv. népszínművét.

Örömmel értesültünk, hogy az Erdélyi Magyar Sajtóvállalatnak sikerült az „Ellenzék“ lapot megvennie s így a Magyarság c. lap megszűnt és az Ellenzék lett a magyar nép politikai napi lapja. Széthuzás helyett egyetértés, ez kell ma a magyarnak!

A Ref. Teológiai Fakultás okt. 4-én 30 éves fennállását ünnepelte, mely alkalommal Erdély magyarságát egyhelyt láthatuk. Egyházunk részéről főt. püspök ur mondott üdvözlő beszédet az Egyház, a Theol. Akad., főgimnázium és a kolozsvári egyházközség nevében, az illető intézmények vezetői által kísérvé.

Az egyetemeres unitárius lelkész szept. 1—3-án Székelykeresztúron tartott továbbképző tanfolyama alkalmával jelenlevő lelkész afiai gyűjtést rendeztek a gyűlés helyéül szolgáló főgimnázium szegény tanuló javára. A gyűjtés eredményekép a helyszínén befolyt 3824 lei, ezenkívül Lőrinczi Domokos kissolymosi lelkész egy métermázsa buzát, Ütő Lajos székelykeresztúri lelkész 5 véka buzát adományoztak konviktsi segélyezésre. E helyen is hálás köszönetet mond az adományokért a főgimn. igazgatóság.

Házasság. Pálffy Albert medeséri lelkész megnősült, feleségül vevén Rugonfalváról Benedekfi Rózsikát. Az ifju párt dr. Kiss Elek dékán eskette meg. Medeséri hiveink a fiatal lelkészneben egy igazi papnét kaptak. Legyen frigyük és egyházi tevékenységük maguk örömére, népünk boldogítására s isten dicsőségére.

Vadnay Cornélné sz. Fábry Hermin, Fuhrling via Lugoj (Carasseverin) 4 leánykája mellé, kik közül a legidősebb 12 éves, házitánitónőt keres, aki leánykáit magánuton előkészítse a lugosi nyilvános iskolában való vizsgázásra. Fuhrling Lugos és Boksánbánya között az országot mellett fekszik, vasuti állomástól 2 és fél óra kocsin, jó hegyi levegője van. A házitánitónő családtag lenne. Jelentkezők fényképpel ellátott, sajátkezüleg irt ajánlataikat oklevélmásolatokkal ajánlva küldjék a teljes ellátás melletti fizetési igényük megjelölésével fenti címre.

Nyárádszentlászló ünnepe. Ez év augusztus 16-án volt meg annak a szép kis harangnak fölszentelése, amelyet özv. Adorjáni Mózesné ajándékozott Nyárádszentlászló unitárius egyházközségének és amelyet már egy alkalommal az U. K. jelzett. A harang 123 kilogrammos, 23.340 leu értékű. Megérdemli az ilyen jókedvű adakozó, hogy a nagy nyilvánosság is tudomást vegyen róla. Bár csak minél többen lennének kicsiny egyházunkban ilyen nagyok, mint özv. Adorjáni Mózesné, de bár mindenki annyira szeretné egyházunkat, mint ő, hogy amikor szükség, ne késsék tenni érte.

Kovács József hadviseltsérült katona (Nagyvárad, Str. Ep. Ciorogariu 33.) azzal a kérelemmel fordul kolozsvári hitrokoniaihoz, hogy amennyiben valaki egy kis szobát tudna neki adni szerény díjazásért, értesítse őt, mert ez esetben Kolozsvárra költözne.

Adományok a brassói unitárius templom építése céljára. (Folytatás.) Gálfalvi Kálmánné gyűjtése Brassó 530, dr. Ferencz Aron gyűjtése Kolozsvár 520, Unitárius egyházközség adománya Dicsőszentmárton 98, Dicsőszentmárton és Vidéke Hitelszövetkezete 98, Ipartestület Brassó 300, Bartha Miklós adománya Brassó 300, Ürmössy József gyűjtése Brassó 635, Ürmössy József adománya Brassó 300, alsóboldogfalvi unitárius egyházközség adománya 1000 és gyűjtése 1000 = 2000, siménfalvi egyházközség gyűjtése 2530, medeséri egyházközség gyűjtése 524 Leu. (Folytatjuk.)

Hivatalos közlemények.

XVIII. Emlékeztető az Unitárius Közlönyben meg nem jelent szeptemberi köriratokról. 1713—1925. sz. Körirat lelkész afiaihoz az állami anyagönyvekbe betekintés tárgyában. — 1701—1925. sz. Körirat lelkész afiaihoz egyházi szönyegekről. — 1714—1925. sz. Körirat lelkész afiaihoz a telekkönyveknek a ki-sajátítások utáni kiigazításáról. — 1712—1925. sz. Körirat lelkész afiaihoz, iskolaszékekhez, főgimn. igazgatóságokhoz az állami ünnepek napjainak kiigazítása tárgyában. — 1532—1925. sz. Körirat iskolaszékekhez, tanító afiaihoz és tanítónőkhöz a tanítói fizetés, tankönyvek és 7. osztály beállítás tárgyában. — 1699—1925. sz. Körirat lelkész, teol. akad. tanár és központi tisztviselő afiaihoz a globális adóik befizetéséről szóló nyugtáknak november hó 10-ig E. K. Tanácshoz beküldéséről. — 1711—1925. sz. Körirat belső-ember és presbiter afiaihoz az egyetemes egyházi adózás tárgyában. Kérdőívek beküldendőek október hó 25-ig. E körirathoz külön, a lelkész afiaihoz intézett kísérőirat is volt csatolva.

XIX. Sz.: 387—1925. U. P. Pályázati hirdetés kántortanítói állásra. Háromszék megyében, kökői egyházközségünkben a kántortanítói állás ürességbe jövén, arra ezennel pályázatot hirdetek. Javadalom: 1. Lakás melléképületekkel és 263 négyszögöl kert. 2. Hét hold és 154 négyszögöl szántó haszonélvezete. 3. Bodollai erdőn 10 m. rakás 14 m. hosszú, 1 m. széles, 1 m. magas tűzifa. 4. Az egyházi hatóság által megállapítandó tanítói fizetés. Pályázók a szükséges oklevelekkel és bizonyítványokkal felszerelt folyamodásaikat folyó évi október hó 10-ig Végh Benjámint esperes urhoz Árkos (Jud. Treiscaune) küldjék. Az egyházközség pályázóknak próbaéneklés és tanítás céljából személyes megjelenését óhajtja. Kolozsvár, 1925. szept. 15. *Ferencz József* unitárius püspök.

XX. Sz.: 1488—1925. Körirat lelkész afiaihoz, iskolaszékekhez és főgimn. igazgatóságokhoz. Miheztartás végett közlöm, hogy E. K. Tanács előterjesztésére a közoktatásügyi miniszter ur 54505—1925. sz. értesítése szerint hozzájárult ahhoz, hogy az unitárius vallású tanulók szünetet tartsanak a következő egyházi ünnepeinken: Karácsony három napja, Újév napja, Nagypéntek, Húsvét három napja, Áldozócsütörtök és Pünköst két első napja. Pünköst harmadnapjára a közoktatásügyi miniszter ur nem volt hajlandó szünetet engedélyezni, amiért a vallásügyi miniszter ur utján hozzá újabb előterjesztéssel élünk. Kolozsvár, 1925. szeptember 15-én. *Ferencz József* unitárius püspök.

Szerkesztik: Dr. Kiss Elek, Pap Domokos, Pálffy Márton, Dr. Varga Béla.

Előfizetési ár: Egész évre 40 L. Magyarországra 60 L. Egyes szám ára 5 L. Akik a 40 L.-t egy összegben előre befizetik, a Dávid Ferenc-Egyetemes tagjainak tekintetnek. Örökös alapítódíj 500 L. Minden pénz Gálfi Lőrinc egyetemes pénztárhoz küldendő.

Nyomatott „Corvin”-könyvnyomdában Cluj-Kolozsvár, Str. Iorga (volt Jókai-utca) 17sz